

การประกอบกิจการ “นวดเพื่อสุขภาพ” กับข้อกำหนดที่เกี่ยวข้อง

สุพจน์ อาลีอุสมาน

ศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณสุข

“ปลัดฯ ค่ะ ขอปรึกษาหน่อยค่ะ หนูไม่รู้จะทำยังไงดี” หัวหน้าส่วนสาธารณสุขฯ ที่เพิ่งย้ายมารับตำแหน่งใหม่ได้ไม่นานกล่าวเปรยขึ้นในที่ประชุมหัวหน้าส่วนของเทศบาลแห่งหนึ่ง

“มีอะไรหรือครับ” ปลัดฯ ถาม

“เรื่องใบอนุญาตร้านนวดเพื่อสุขภาพของเฮียตี้ค่ะ เขาโทรมาถามว่า เทศบาลออกให้หรือยัง”

“อ้าว ยังไม่เรียบร้อยอีกหรือ วันนั้นที่เราออกไปตรวจด้วยกัน เขาก็ทำตามหลักเกณฑ์ในข้อบัญญัติได้เรียบร้อยดีนี่นา”

“ยังค่ะ พอตีหนูไปเปิดกฎหมายเพิ่มเติม กฎหมายสถานบริการมีข้อกำหนดให้ร้านนวดเพื่อสุขภาพจะต้องมีใบรับรองมาตรฐานจากสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดด้วยค่ะ”

“แล้วเฮียตี้มายื่นไว้หรือยัง ทำไมไม่บอกให้มายื่นตั้งแต่แรกล่ะ”

“ยังค่ะ ร้านเพิ่งเปิดใหม่ ยังไม่มีใบรับรองฯ หนูโทรบอกให้เฮียตี้ไปยื่นขอแล้ว แต่ตอนนี้ยังไม่ได้ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดยังไม่ออกให้ มีแต่สำเนาใบคำขอฯ พอโทรไปถาม พี่คนที่รับสายบอกว่าผู้ขอใบรับรองจะต้องดำเนินการไปช่วงหนึ่งก่อนถึงจะออกไปตรวจและออกใบรับรองมาตรฐานให้”

“อ้าว ก็กฎหมายสาธารณสุขกำหนดไว้ว่าจะต้องได้รับใบอนุญาตก่อนถึงจะดำเนินการได้แล้วจะทำไมดีล่ะ ร้านเขาใกล้จะเปิดแล้วด้วย”

ประเด็นนี้คงเป็นปัญหาที่สร้างความหนักใจให้กับหลายๆ คน ทั้งผู้ที่ปฏิบัติงานในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เจ้าหน้าที่ในสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด หรือแม้แต่เฮียตี้เจ้าของร้านนวดเพื่อสุขภาพที่กำลังจะเปิดให้บริการเอง เนื่องจากหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขของพิจารณาออกใบอนุญาตหรือออกหนังสือรับรองในกฎหมายทั้งสองฉบับกำหนดขั้นตอนและรายละเอียดที่จะขอไว้ต่างกัน และผู้เกี่ยวข้องทุกคนมีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามขั้นตอนเหล่านั้นให้ถูกต้อง ครบถ้วนเสียด้วย

เรื่องนี้มีทางออกครับ คณะกรรมการสาธารณสุขได้มีคำแนะนำแนวทางควบคุมดูแลการประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพที่ต้องดำเนินการตามขั้นตอนในกฎหมายอื่น กรณีการประกอบกิจการสปาเพื่อสุขภาพ กิจการอบ อบ นวด และกิจการเสริมสวยและแต่งผม ที่เข้าลักษณะตามความหมายของคำว่า “สถานประกอบการ” ในประกาศกระทรวงสาธารณสุขที่ยกเว้นให้ดำเนินการได้โดยไม่ต้องได้รับใบอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยสถานบริการไว้ ดังนี้

๑) ให้ราชการส่วนท้องถิ่นตราข้อบัญญัติกำหนดให้กิจการสปาเพื่อสุขภาพ กิจการนวดเพื่อสุขภาพ กิจการนวดเพื่อเสริมสวยเป็นกิจการที่ต้องควบคุมในท้องถิ่น โดยนำหลักเกณฑ์ในประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง กำหนดสถานที่เพื่อสุขภาพหรือเพื่อเสริมสวย มาตรฐานของสถานที่ การบริการ ผู้ให้บริการ หลักเกณฑ์ และวิธีการตรวจสอบเพื่อการรับรองให้เป็นไปตามมาตรฐานสำหรับสถานที่เพื่อสุขภาพหรือเพื่อเสริมสวยตามพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. ๒๕๐๙ พ.ศ. ๒๕๕๑ มากำหนดเป็นหลักเกณฑ์ และเงื่อนไขให้ผู้ดำเนินการต้องปฏิบัติ

๒) ผู้ประกอบกิจการสปาเพื่อสุขภาพ กิจการนวดเพื่อสุขภาพ กิจการนวดเพื่อเสริมสวย ในลักษณะที่เป็นการค้าจะต้องยื่นขอรับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น และจะต้องยื่นใบรับรองมาตรฐานที่ได้จากสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดด้วย

กรณีที่ผู้ประกอบกิจการยังไม่มีใบรับรองฯ แต่ได้ยื่นคำขอไว้แล้ว ให้แนบสำเนาใบคำขอฯ ประกอบการยื่นขอรับใบอนุญาตประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นด้วย เพื่อที่

เจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือผู้ได้รับมอบหมายจะได้ร่วมกับคณะกรรมการตรวจและประเมินมาตรฐานสถานประกอบการออกตรวจพิจารณาพร้อมกัน แต่หากผู้ประกอบการมีใบรับรองอยู่แล้วเจ้าพนักงานท้องถิ่นสามารถพิจารณาออกใบอนุญาตได้ทันที โดยถือว่าผ่านการตรวจสอบของเจ้าพนักงานสาธารณสุขด้านสุขลักษณะตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในข้อบัญญัติแล้ว

๓) เมื่อผู้ประกอบการได้รับใบอนุญาตแล้วให้ดำเนินกิจการได้ โดยเจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจควบคุมดูแลการดำเนินกิจการตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขต่อไป

มาถึงจุดนี้บางท่านอาจสงสัยว่า ถ้าราชการส่วนท้องถิ่นยังไม่ได้นำหลักเกณฑ์ในประกาศกระทรวงสาธารณสุขที่ออกตามกฎหมายว่าด้วยสถานบริการมากำหนดไว้ในข้อบัญญัติ แต่มีผู้มายื่นขอรับใบอนุญาตประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพไว้แล้ว จะทำตามขั้นตอนข้างต้นได้หรือไม่ หรือจะต้องทำอะไรเพิ่มเติม จึงจะถูกต้องตามขั้นตอนของกฎหมายและไม่เป็นการลิดรอนสิทธิของบุคคลที่จะประกอบอาชีพโดยสุจริตด้วย

เอาละสิ เป็นประเด็นที่น่าคิดนะครับ หน่วยงานราชการส่วนท้องถิ่นยังออกข้อบัญญัติควบคุมกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพแบบรวมยังไม่ครบเลย จะให้ออกแยกรายละเอียดกิจการอีก แล้วจะทันสมัย

ในประเด็นนี้ พอมีทางออกครับ เมื่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นได้รับคำขอใบอนุญาตประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพไว้แล้ว ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมอบหมายเจ้าพนักงานสาธารณสุขหรือผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นตรวจประเมินสถานประกอบการตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในข้อกำหนดของท้องถิ่นที่มีอยู่ ถ้าผลการตรวจไม่ถูกต้องหรือไม่ครบถ้วนให้มีคำสั่งไม่อนุญาต หากผลการตรวจถูกต้อง ครบถ้วนให้ออกใบอนุญาตได้แต่ต้องกำหนดเงื่อนไขเพิ่มเติมว่า ผู้ประกอบการจะต้องไปยื่นคำขอและนำไปรับรองมาตรฐานสถานประกอบการมาแสดงต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นภายใน ๑๘๐ วัน หากไม่สามารถนำมาแสดงได้ให้ถือว่าใบอนุญาตฉบับนั้นสิ้นผล โดยใช้อำนาจตามมาตรา ๓๙ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙

วิธีที่กล่าวมา ถือเป็นช่องทางหนึ่งที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจดำเนินการได้ อย่างไรก็ตาม ราชการส่วนท้องถิ่นแต่ละแห่งจะต้องออกข้อบัญญัติเพื่อใช้เป็นแนวทางในการควบคุมดูแลการประกอบกิจการตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขที่มีอยู่ในพื้นที่ โดยศึกษารายละเอียดหลักเกณฑ์ เงื่อนไขในกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องและนำมากำหนดในข้อบัญญัติให้ถูกต้อง ครบถ้วน จะได้ช่วยลดความซ้ำซ้อนและข้อขัดแย้งที่อาจเกิดขึ้นระหว่างดำเนินการ ทั้งกับพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายอื่น ผู้ประกอบการ ประชาชนที่อยู่อาศัยใกล้เคียงที่อาจได้รับผลกระทบจากการดำเนินกิจการเหล่านั้นอีกด้วย

“พอมีทางออกแล้วละ ผอ.รับดำเนินการเลยนะ ส่วนเรื่องยกร่างข้อบัญญัติ ผมจะขอความเห็นจากนายกก่อน ถ้าท่านไม่ขัดข้องจะได้ประสานไปที่สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเชิญเจ้าหน้าที่รับผิดชอบงานนี้มาช่วยกันยกร่างด้วย”

“ได้ค่ะ เบบ้าใจขึ้นมากเลยคะ เดี่ยวหนูจะรีบทำเรื่องใบอนุญาต ถ้าได้แล้วจะโทรบอกให้เฮียตีมารับค่ะ”

“อย่าลืมย้าว่าต้องเอาใบรับรองฯ มายื่นด้วยนะ”

“ค่ะ”
